

SILOE

List želivských farníků, terciářů a přátel kláštera

Postní doba 2019

Milí čtenáři, farníci, terciáři a přátelé želivského kláštera

Po delší přestávce máte před sebou další číslo našeho listu Siloe. Doba postní začala a my si přejeme, aby se náš klášter stal místem, kde se budete moci duchovně připravit na slavení největších křesťanských svátků, Velikonoc. A vůbec, je naší touhou, aby se celý nastávající rok stal místem, kam se budete rádi vracet a čerpat. Již od začátku ledna máme připravený bohatý program seminářů, duchovních cvičení a obnov, táborů pro děti nebo koncertů. Letos totiž slavíme 880 let od založení kláštera v Želivě a 870 od příchodu prvních premonstrátů na toto území. Tato výročí si chceme připomenout řadou různých aktivit a pozvanými hosty. Celý program vám nabízíme v příloze tohoto listu. Máme důvod slavit, protože přes všechny historické peripetie a přes naše slabosti již od roku 1139 na tomto místě stojí želivský klášter, a to je důkaz, že Bůh je dobrý a neustále posílá svého oživujícího Ducha,

bez kterého by život nebyl. Kromě toho začínáme přípravu na mnohem větší jubileum – 900 let od založení prvního premonstrátského kláštera v údolí Prémontré ve Francii, které budeme slavit v roce 2021. Doufáme, že se k nám přidáte a společně budeme slavit to, že všechny dary jsou od Pána Boha, který štědře rozdává, protože je bohatým Otcem.

Naše dějiny jsou spjaty s dějinami řádu, který loni pořádal další generální kapituлу, na které byl zvolen nový generální opat. Osobně nás navštívil na několik dní na přelomu září a října 2018. Na následujících stránkách se můžete dočíst něco o tomto světovém setkání premonstrátů a dozvědět se něco více o našem řádu. Reportáž doplní náš spolubratr David Peter Palušák, který na začátku ledna odletěl do USA, do kláštera v DePere, aby tam absolvoval kurz angličtiny. Tak trochu nás uvede do života

tamějších premonstrátů. Jako pastorační služebníci se setkáváme s různými lidmi, věřícími, hledajícími nebo nevěřícími. Páter Siard měl možnost promluvit s mladým malířem Petrem Koplem a povídat si s ním o životě a jeho smyslu. Věříme, že se Vám bude rozhovor líbit. Neustále žasnu nad lidmi, které nám Pán posílá do cesty a díky tomu se můžeme letos těšit opět na Pata Collinse, který bude vést duchovní cvičení na ožehavé téma stresu a syndromu vyhoření, na manžele Roberta a Vicki de Hoxar nebo Jeffa Scaldwella, kteří povedou semináře o Božím otcovském srdci, na Karla Satoriu nebo Václav Čápa, který ve velkonoční době povede semináře o tom, jak nalézt rovnováhu mezi modlitbou a prací. Do našeho kláštera zavítá několik vzácných hostů, kteří povedou prvosobotní duchovní obnovy a již nyní se těšíme na třetí roč-

ník Dne rodiny na konci května a na Poutí smíření, kdy k nám zavítá opat premonstrátského opatství z Hambornu a novozélandský zpěvák Jules Riding. Vždyť co je největším lékem na rozdělení společnosti, když ne odpuštění a smíření!

Všechny vás srdečně zveme do našeho kláštera podívat se na výstavu ze života žilivských premonstrátů od dokumentaristy a uměleckého fotografa Jiřího Nováčka, která bude otevřena až do konce dubna. Přijďte se pokochat kontrastem bílé a černé! Pak také připravujeme výstavu na téma Klášter včera a dnes, kde budou zmapovány velké stavební úpravy posledních let.

Těšíme se na vás!

Srdečný pozdrav do Želiva ze země za velkou louží

Nejvíce jsem se bál zimy, na kterou mě upozorňovala řada prognóz. Musím říct, že jsem zjistil, jak slabou fantazii mám. Jistě jste slyšeli, že v USA byla letos zima větší než v Antarktidě. Ano, je to tak. Měli jsme zde pocitově mínus 40 stupňů Celsia. Takže když bude u nás napříště mínus 10, rozhodně si nebudu stěžovat. Několik dní byly zavřeny školy, úřady, některé obchody, letecké linky a na některých kostelích bylo napsáno „canceled“, tedy zrušeno.

Překvapení a zázraků bylo mnohem více. Když jsem zakopl o můj kufr uprostřed obrovské haly letiště v Chicagu, nebo když jsem bloudil v centru tohto velkoměsta a na druhý den jsem si v novinách přečetl o válce gangů s šestnácti mrtvými, která proběhla v stejnou dobu. Tyto zajímavé zkušenosti vystřídal řada příjemných, a sice komunita premonstrátů, jejich pohostinnost, přátelství, obrovská ochota mluvit pomalu a vysvětlovat některé kulturní rozdíly. Je zážitkem zúčastnit se

jejich společných modliteb každé ráno a večer, kdy pokaždé zpívají s doprovodem varhan. Žije tu přibližně 35 bratří, z nichž více než polovina jsou starší s vlastní zdravotnickou péčí přímo v opatství. Velkým překvapením je pro mě spolubratr, který má předky z Červené Řečice, dále profesorka z Prahy nebo kapitola v učebnici angličtiny o komunismu v bývalém Československu.

Zdejší premonstráti zde v okolí spravují víc farností a škol, z nichž nejznámější je St. Norbert College, která má velmi dobré jméno, vysokou úroveň, množství fakult, obrovskou knihovnu, ale též minimuseum, vlastní plovárnu a posilovny, prodejnu s vlastní značkou, tři restaurace, kostel a více než 2000 studentů. Mnozí ze studentů si zde najdou své životní partnery, postaví dům a zůstanou žít právě v De Pere, a tak vznikají nové městské části. A co se týče mě, většinu času trávím nad anglickými knihami, píšu eseje

a testy. Kromě čtyř hodin ve škole a času v klášteře poznávám mnoho lidí z celého světa. Je zajímavé poslouchat o systému výuky a běžném životě ze strany spolužáků z Japonska, Vietnamu, Saudské Arábie nebo z Peru. V komunitě mám spolubratry z různých koutů USA, Irska, Holandska, Indie nebo dokonce z Konga. Zbývá mi již pouze lépe se obeznámit s životem amerických indiánů, abych se lépe připravil na letní tábor v Želivě.

...protože doma je doma. Milí naši, přeji Vám požehnanou postní dobu. Ať znovu objevíme cestu k radosti, pokoji, k lásce... k Němu, protože pouze v Něm se všichni cítíme doma. Na Vánoce přišel On k nám, teď nás čeká cesta k Němu. Ať jsme tedy každým dnem půstu blíž a blíž k Němu a zlo od nás bude co nejdále.

David Peter Palušák, O.Praem.

ROZHOVOR S PETREM KOPLEM

Petr Kopl se narodil v Třebíči, kde také vystudoval obchodní školu. Jeho specifický cartoonový styl znají díky ilustracím a kresbám také v USA, Jižní Korei a Finsku. Z knih, které ilustroval jmenujme alespoň sérii Kouzelný atlas putování časem od Veroniky Válkové, vydalo nakladatelství Grada nebo pohádku The Goat With the Golden Horns amerického autora Roberta Wortocka, která vyšla v USA, Pána moří od Ondřeje Neffa atd. Z komiksové tvorby nesmíme opomenout adaptace zvukných literárních pojmů jako jsou Tři mušketýři, Král Artuš (obojí Fragment, 2010), Pes baskervillský (Alpress, 2011) nebo Dracula (opět Fragment, 2012). Komiksová série Victoria Regina vychází úspěšně v Anglii a ve Španělsku. Známe pražské komiksové nakladatelství Crew vydalo v roce 2012 soubor jeho autorských stripů o příhodách podvraťáka Broka. Název je příhodný - Štěky Broka Špindíry. Se spoluautorem Petrem Mackem vydávají od roku 2015 první superhrdinskou sérii Dechberoucí Zázrak, která se těší velké oblibě. S Petrem vyprávěl P. Siard Dušan Sklenka, O.Praem.

Jak vzpomínáš na své dětství?

Myslím, že moje dětství bylo naprosto normální. Mám dva starší bratry, a tak nějak jsme se škorčili, ale dělali jsme, co se dalo. Miluji svoje rodiče a své babičky, dali mi všechno, co jsem potřeboval. Naučili mě, co je to bezpodmínečná láska a nejsem si jistý, jestli bych to kdy bez jejich příkladu správně pochopil.

Tvoje cesta ke komiksu a jeho tvoření

Že budu dělat komiksy mi bylo jasné od 5 let. Nikdy jsem nechtěl dělat nic jiného. Jakmile mě můj nejstarší bratr Jirka seznámil s Asterixem a verneovkami, táta se čtením obecně, bylo rozhodnuto. V té době taková profese u nás ještě neexistovala a já se rozhodl, že mě to bude živit a stalo se.

Čím je pro tebe víra a Bůh?

To je složitá otázka a na složité otázky není nikdy jednoduchá odpověď. Dlouho jsem se to snažil pochopit rozumem. Myslím, že mi to celkem šlo. Ale jakmile ta odpověď dostala jasnější kontury, zjistil jsem, že jsem mimo. Je to hledání pravdy. Problém je v tom, že náš slovník má omezený počet slov a když se snažíte tu pravdu obléct do lidské řeči, vždy ji musíte nějakým způsobem pokřivit. Pravda je

tedy nevyslovitelná. To, co je pro mě naprosto zásadní, je osobní zkušenost a ta je bohužel nepřenositelná. Mohl bych vám ji tu popsat, ale tím by se změnila. Je to asi tak jako když u sebe máte dílek skládačky a nikam vám nezapadá a pak se najednou stane řada událostí a vy najednou přesně víte, kam ten dílek patří a měli jste to celý život na očích. V tu chvíli se vám v duši rozvine takový teplý přívál pocitu bezpečí a... Jak to nazvat?... správnosti. Je to tady, funguje to, nevíme, co to je, všichni to tak nějak cítí, ale žádnou povinnost k tomu nemáme. Nemáme na to žádný vliv. Nemůžeme udělat nic, čím by se to změnilo. Je to jediná jistota. Je to jako láska mojí maminky. Kdybych byl masový vrah, její vztah ke mně by se nezměnil. Je to prostě záhada.

Tvoje životní krédo?

To fakt taky nevím. Jako nějaké heslo, podle kterého žiju? To snad ani nemám. A ani to nechci. Heslo znamená program a pokud má člověk program, začne se dřív nebo později více podvolovat programu, než aby posoudil originální situaci. To pak vznikají stereotypy a to víme, kam to vede, že?

Z čeho máš v životě radost a čeho se naopak bojíš?

Mám v hlavě zámek. V tom zámku mám kromě jiných věcí velikou knihovnu. Uprostřed té knihovny dlí malý ozdobný stolek a na něm stojí skleněný poklop. Pod tím poklopem je to nejcennější poznání, které si chráním. Je to smítko prachu. Úplně obyčejné smítko prachu. Když chci zjistit, co je to přesně zač, odeberu se do oddělení mineralogie a zjistím, že je to trocha vápence s příměsí křemene... Jak jsem to zjistil? No musel jsem zabrousit do chemie a s pomocí fyziky jsem identifikoval i ty nejmenší částičky a vystopoval jsem jejich atomovou

hmotnost. To smítko skrývá celou vědu. Malé hloupé smítko. Takové, kterých jsou ve vesmíru nesmyslně obrovská kvanta... A přesto, když se podíváme blíže, neexistuje na světě stejné smítko, jako toto. Každé je originální. To si uvědomuji na každé procházce se psem a snažím se na to myslet každý okamžik života. A pak se dovíte, že existují lidé, kteří se v takhle zázračném světě dokáží nudit. No není to úžasné?

Čeho se bojím? Závidím lidem, kteří jsou vychováni ve víře od dětství. Jedna z praktických funkcí víry je to, že je vlastně jednoduchá. Všechno, čeho člověk dosáhl, bude muset dříve či

později opustit. Majetek, vědomosti, mládí, síla, zdraví... Ale i když přijdu o všechno tohle, bude ze mě hloupý stařec trpící de-

mencí, víra v bezpodmínečnou boží lásku je tak jednoduchá, že ji budu chápat i na úrovni dítěte. Problém je v tom, že jsem v této víře nebyl vychováván a k těmto poznatkům jsem se dobral až později. Bojím se, že zapomenou. Že to, co člověku nebylo vštípeno jako přirozené, odejde s jeho pamětí. Mám strach, že přijdu o tu zlatou niť, která mě vede životem. Že ji prostě jednou upustím a už ji nenajdu.

Jaké jsou Tvoje sny?

Všechno, po čem jsem v životě toužil, jsem dosáhnul. Teď chci, aby z toho měli i něco ostatní. Chci se podělit o mé chápání Cesty k Bohu, ale necítím, že jsem toho hoden. Nevím, jak do toho. Čekám. Přiznám se, že teď to trochu nechávám na Něm. Že mi napoví, jak bych mohl své umění dát do Jeho služeb a mohl tak přiložit maličkou cihličku do toho chrámu, který staví.

FALEŠNÉ ÚTĚCHY: PROČ VZNIKAJÍ A CO S NIMI?

Do života člověka neustále přichází chvíle, kdy potřebuje útěchu. Ve světě hříšníků, kde nikdo nikdy nebude dokonalý, je útěcha na místě. Tato potřeba je tedy s člověkem spjata od početí. Jak silně se do dítěte zapisuje přijetí a láska už v matčině lůně! Stačí se potkat s několika adoptovanými dětmi a najednou vidíte, že nejistotu nasály již v matčině lůně, byť mají milující adoptivní rodiče! Nezájem ze strany biologického otce nebo matky je zkrátka poznačil.

Ještě v nedávných dobách se říkalo, že když se dítě narodí, je třeba ho nechat v kočárku, aby nebylo příliš rozmazlováno. Byl to gól do vlastní branky. (Autor, jakožto muž, se předem omlouvá za terminologii jeho pohlaví vlastní!) Dnes se v porodnicích dostává do centra tzv. touching! Tedy, okamžitě po porodu dostává maminka na prsa novorozeně, které potřebuje z biologického a psychologického hlediska nutně cítit kůži nebo vůni té, která ho přivedla na svět. Pokud maminka nemůže kvůli zdravotním potížím dítě přijmout hned po porodu, děťátko je automaticky dáno na nahou hrud' tatínka. To je jeho prvotní útěcha po příchodu do nového, zatím neznámého prostředí, tedy na svět.

Nedostatek útěchy prožívali i svatí

Touha po útěše je tedy přirozená. Toužili po ní ne jenom hříšníci, ale i ti, co se pak stali svatými. Je to lidská potřeba. Svatá Terezie z Lisieux (které byl určitý čas duchovním průvodcem náš premonstrát z francouzského kláštera v opatství Mondaye) trpěla od narození tzv. separační úzkostí. Když jí maminka porodila, onemocněla na rakovinu prsu, a tak malou Terezičku nemohla kojit. Poslala ji tedy do domu cizí kojné, kde odtržena od rodiny žila přibližně rok. Později se kvůli nedo-

statku matčiny přítomnosti v této pozdější světici rozvíjí psychiatrická nemoc, která ji upoutala na lůžko tak, že v dnešní době by určitě byla hospitalizována v psychiatrické léčebně. Po matčině smrti se Terezie neustále fixuje na některou z jejích sester, aby utišila vnitřní touhu po blízkosti. Až boží milost ji pak zázračně osvobozuje a za krátkou dobu se svěřice stává přes svůj mladý věk vyzrálou ženou. Problémy neobcházejí ani její sestru Léonii, která byla v pořadí třetí dcerou manželů Martinových. Během prvních sedmi let jejího života se do rodiny Martinových narodí čtyři další děti, které umírají. Léonie se pokouší třikrát vstoupit do kláštera, ale kvůli osobním povahovým a psychickým problémům se jí to ani jednou nepovede a pokaždé odchází. Až když vstoupí na počtvrté, natrvalo se začlení do komunity a přetvořena boží milostí tam nakonec dožije až do smrti. Touha po základním naplnění potřeb a přirozené útěše včetně problémů souvisejících s nedostatkem se tedy nevyhýbá ani rodinám svatých. Připomeňme, že kromě Terezie byli za svaté prohlášeni také její rodiče.

Bůh Tě chce utěšit, říká Písmo

Už v knize proroka Izaiáše se mluví o útěše a sám Hospodin se pasuje do role toho, který bude utěšovat svůj lid: „Já, já jsem váš utěšitel. Proč se tedy bojíš člověka, jenž umírá, lidského syna, který je jak tráva? (51,12) Obraz Hospodina jako Utěšitele se objevuje v té samé knize v kapitole 66 ještě názorněji, když Stvořitel využívá skutečnosti, kterou vložil do matek, když v náručí kolébají své děti a kojí je z prsu výživou vlastního těla: *Budete sát nošení v náručí, hýčkáni na kolenou. Jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit. V Jeruzalémě dojdete potěšení.*“ (66,12-13) Stačí si vybavit malá batolata, která po nakojení usnou blahem a spokojeností. Po-

dobně Bůh říká svým dětem, že takovýmto způsobem je utěší. Nedostatek útěchy ze strany matky v raném období dětství, jak ukazuje psychologie, způsobuje v životě pozdějších dospělých mnohé problémy. V pozemských matkách by se vlastně měla zrcadlit mateřská tvář Boha. Víme, že Pán Ježíš svým učedníkům v Novém Zákoně slibuje příchod Utěšitele, Ducha Svatého, který připomene vše a naučí všemu, co konal Ježíš. Bude čerpat, tedy brát plody z díla, které vykonal Spasitel, a krmit těmito plody učedníky (srv. Jan 16,15). Duch Svatý se tak stává konkrétně tím, kdo se zrcadlí v matkách světa v roli utěšitelů, v roli těch, které dávají svým dětem výživu! Toto tvrzení podporuje i další Ježíšův citát z Janova evangelia: *V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proud živé vody poplyne z jeho nitra“, jak praví Písmo.*“ (7,37-38) V něm Pán Ježíš odkazuje na Ducha Svatého a implicitně odkazuje na obraz kojení. Z dalších zmínek (Oz 11,3-4; 1Pt 4,8; Ef 3,14-19; Mt 23,27) citujme ještě kratičký žalm 131: *Nemám, Hospodine, domýšlivé srdce ani povýšený pohled. Neženu se za velkými věcmi, za divy, jež nevystihnu, ² nýbrž chovám se klidně a tiše. Jako odstavené dítě u své matky, jako odstavené dítě je ve mně má duše. ³ Čekej, Izraeli, na Hospodina nyní i navěky.*

Pokud se zahledíme na malá mimina, tak útěchu dostávají také přes tři běžná lidská gesta, o kterých čteme i v Písmě jako o formě útěchy:

Pohledem (srv. Mk 10,17-22)

Dotykem (srv. Mt 8,2-3; Mk 10,16)

Hlasem (srv. Iz 40,1-2; Sof 3,17)

Tak jako je dítě utvrzováno v tom, že je přijímáno a milováno hlasem, kterým se mu snažíme přiblížit, obejmutím, pohlazením, nebo pohledem, který stačí k vyjádření lásky, tak Bůh dává, jak čteme v Bibli, útěchu svým dětem.

Jak vznikají falešné útěchy a závislosti

Jedna dívka se po bouřlivém období života přiznala, že sex je cena, kterou platila za to, aby ji někdo mohl obejmout. Protože nezažila přirozenou útěchu ze strany matky, která se o ní nestarala, svou potřebu útěchy hledala tam, kde jí pak mnozí zneužívali a manipulovali s ní. Když si malý kluk rozbije koleno a má před sebou milující rodiče, většinou se rozběhne za maminkou, která mu pofouká ránu a svou utěšující láskou mu pomůže překonat bolest nebo strach. Pokud v dětství chyběla tato zkušenost, člověk začne automaticky hledat chybějící útěchu mimo rodiče, kteří by mu útěchu měli poskytnout. Když se dostanou do nějaké nepohody, do strachu, frustrace, úzkosti, zranění atd., sáhnou po něčem, co je nejrychleji utěší. V ideálním případě by tím, u koho budou hledat útěchu, měl být Hospodin, který do matky vložil schopnost utěšovat, a tedy o co víc útěchy v sobě má! Jenomže pokud člověk nedostal v potřebné situaci svého života útěchu na přirozené rovině, tedy od svých nejbližších, pak mu většinou ani nenapadne, nebo si to ani neumí představit, že by byl Bůh schopen mu tu útěchu dát. Ozve se v něm stará lež, které uvěřil, že si musí poradit sám a potěšit se sám, protože mu nikdo nepomůže. Zde vidíme, jak je psychologie úzce propojena s duchovním životem a s vírou. Známý citát sv. Tomáše Akvinského, že milost předpokládá přirozenost, tedy platí ne jenom ve středověku, ale v každé době. Bůh staví na naší přirozenosti, na tom, co je lidsky přirozené, dané, normální. Pokud to tam chybí, pak se to nejdříve musí vyřešit, abychom mohli duchovně růst. Nic nenahradí maminčinu přítomnost v dětství, žádný dudlík, žádný plyšák ani vlastní palec. Podobně později pravou útěchu neposkytne nějaká náhražka. Falešná útěcha je způsob, jak se utěšit, jak si ulevit v době strachu, zranění, frustrace, nepochopení atd. způsoby, které člověka dobíjí pouze na chvíličku a pak vyprchají jako bublinky ze šampaňského, a na druhý den je člověk více rozbitý, než byl.

Navíc dostane nechtěný dárek: vinu a hanbu. A pokud sáhne po takovémto typu útěchy častěji, může se z ní stát závislost.

I ty se ráno občas probudíš a zjistíš, že ti někdo vykradl lednici?

Zmiňme zde, na prahu postní doby, několik příkladů falešných útěch. Ne, nemusím mít přes sto kil, abych našel ráno prázdnou lednici a ptal se, kdo byl tím zlodějem! A pak když se podívám do zrcadla, tak zjistím, že jsem si ji vykradl já sám, a to po půlnoci! Přejídání se snadno může stát jednou z falešných útěch! Problémové pití alkoholu, závislost na sladkostech, v horším případě pak cigareta marihuany nebo tvrdé drogy, to vše patří do kategorie falešných útěch a přináší do života několik nežádoucích vetřelců, jako je náladovost, deprese, smutek, oslabení vůle, ztráta sebeovládání. Mezi další způsoby, jak si ulevit a zapomenout na stávající problémy, patří kouření cigaret nebo závislost na uklidňujících lécích, promiskuita, masturbace, pornografie, závislost na počítačových nebo hazardních hrách. Mezi falešné útěchy pak můžeme zařadit také neustálé nakupování. Oblečení, knihy, technika atd. nabízejí chvilkovou radost, ale zanedlouho vyjde nový model a původní radost rychle vyprchá.

Byl jsem „pracovně náměsíčný“

Toto jsou způsoby úlevy poměrně časté, ale existuje ještě kategorie, já tomu říkám, rafinovanějších útěch. Zdánlivě vypadají spíš jako skvělé vlastnosti, které si zaslouží ocenění a pochvalu. Ale za nimi může být ukrytý útěk, nebo únik z těžkých situací. Kdo by nechtěl mít spolupracovníka, novodobého Supermana, který nepracuje na sto, ale na 300 procent a nikdy neřekne „ne“! A pokud jsi takový pracovník, který se neumí zastavit, pracuje od rána do večera a neumí odpočívat, zpomal a zamysli se nad tím, co ve skutečnosti v sobě potřebuješ omámit a jestli ti práce neslouží jako druh narkózy, kdy zapomeneš na

důležité problémy, nebo negativní pocity, které prožíváš! Probudit se z narkózy může být někdy velmi nepříjemný pocit. Může se totiž stát, že pak otevřeš diář a začneš se ptát, který hlupák ti tam v jeden den napsal deset důležitých schůzek, z toho dvě ve stejný čas! A s politováním budeš muset přiznat svoji pracovní náměsíčnost. Nepomůže Ti zamknout diář na zámek, když strůjcem svého nešťěstí jsi ty sám! Ano, někdy je nejtěžší utéci sám před sebou. Práce se může stát způsobem, jak se utěšit, protože viditelné výsledky a ovoce nám na chvíli pomůžou schovat pocity méněcennosti, frustrace, strachu z ponížení nebo selhání, touhu po pochvale a tak dále. Jenomže tělo není stroj a je lepší dočkat se pokojného stáří než trvalé invalidity ještě před důchodem. Věř mi, zde píšu i z vlastní zkušenosti. Dnes mám na polici hrníček s nápisem: „I Bůh musel v sedmý den odpočívat!“

Co je pro Tebe důležitější, mít pravdu za každou cenu, nebo udržet vztah?

Netradiční, ale častou falešnou útěchou je samospravedlnost, tedy potřeba mít vždycky pravdu. Je totiž jednoduché mít na všechno vlastní názor a vyjádřit jej, a zároveň shazovat názory ostatních. Člověk se může k této formě útěchy utíkat tehdy, když má ve svém nitru strach ukázat svou slabost, že je křehký, že není dokonalý. Najde si v neustálém kritizování a posuzování způsob, jak se ochránit před ponížením, jak potlačit již jednou zmiňovaný strach ze selhání a jak druhým dokázat, že má hodnotu. Jenomže hodnota člověka nezávisí od jeho myšlenek a výkonu, nebo od názoru lidí kolem něho, ale od faktu, že je člověkem, kvůli kterému se sám Boží Syn nechal obětovat! Tato útěcha připomíná tvrdý obraz lidí v koncentračním táboře uzavřených v malé kobce s nepatrným otvorem pro čerstvý vzduch. Když přeživší vzpomínali na muka v tom malém prostoru, museli přiznat, že přežili jen proto, že byli silnější a měli sílu se pak v této hrozně situaci po zádech slabších dostat

k otvoru se vzduchem. Tam to byla situace, která v zoufalství přinesla takto děsivé řešení, aby přežil alespoň někdo a dovedu to pochopit. V případě samospravedlnosti rozhodně člověk nežije v takovýchto podmínkách, ale chová se podobně. Pamatuje si průšvihy, hříchy a slabosti všech kolem sebe, aby na základě této jakési „paměťové encyklopedie hříchů“ mohl kdykoliv říci, že on je lepší, nebo se obhájit a zakrýt své vlastní hříchy a slabosti. Ušlape druhé, aby zvítězil. Mít pravdu je pro takového člověka kolikrát důležitější než zachovat vztah. Když se setká s nepochopením, rychle staré mosty vyhodí do vzduchu.

Samota, holka vyzáblá

Ano, i to může být falešná útěcha. Je krásné sedět na louce, nebo někde v lesíku, kde nás nikdo neruší, nebo doma u kamen. Jenomže pokud to bude forma útěku před již výše zmiňovanými problémy a těžkostmi, může ve společné domácnosti nebo ve vztazích vzniknout velký problém. Co když manželka touží po společnosti a děti po potvrzení své identity, po pochvale nebo obejmutí? Můžu se postarat o vše v domácnosti, splnit úkoly ve všech oblastech a zmizet, jenže člověk byl stvořen pro vztahy a samota má také své hranice.

Zde můžeme uvést ještě jednu velmi běžnou útěchu, kterou se někdy snažíme utéci před problémy a najít útěchu: syndrom oběti. V okamžiku, kdy uděláme chybu nebo hřích, tak místo toho, abychom si to přiznali a přijali to, hodíme se do pozice oběti a sebelítosti. Je to způsob, při kterém se najednou vytáhne starý známý nepřítel, a to klidně i z doby před třiceti lety, který nám kdysi ublížil, jen abychom nemuseli přiznávat selhání, omluvit se, nebo převzít zodpovědnost. Zde nezapomínejme, že Bůh nás nikdy nechce ponížit, ale přivést k lepšímu a svobodnějšímu životu. Syndrom oběti, zahořklost a sebelítost nám nedovolí pohnout se z místa a naše duše začne v duchovním i společenském životě chátrat.

Je zde samozvaný pán světa, který se těší, že se topíš ve falešných útěchách

Pamatujme, že pokud odstraníme jednu falešnou útěchu a nedoplníme nebo nevyřešíme to, co nám scházelo, tu původní útěchu pouze vystřídá další. Např. alkohol vystřídá kouření nebo počítačové hry. Nebeský Otec však touží po svobodných dětech. Celý náš život máme růst ve všech oblastech a také v oblasti duchovní. Pokud chceme růst ve víře, musíme řešit to, co je pozemské. Apoštol Pavel v listě do Efezu (6,12-13) píše, že jako křesťané zde na zemi nečelíme pouze nějakým pozemským silám nebo nepřátelům, ale že náš život je boj s Nepřítelem, s ďáblem, který se určitě raduje, jak říká C.S. Lewis, že v něj nevěříme. Rozhodně mu nechci dávat větší sílu, nežli má. Bůh je větší a Pán Ježíš nad ním zvítězil. V každém případě však musíme jeho existenci a plány vzít vážně. Jeho hlavním plánem, jak to vidíme v Bibli, je unést Bohu jeho děti. Snaží se člověka přesvědčit, že Bohu se nedá věřit a nemá cenu s Bohem tvořit vztah. Chce nás od Boha odtrhnout. Nemá v plánu, abychom čerpali útěchu v Bohu a abychom s ním byli v úzkém spojení. Proto má svoji taktiku! Co myslíte? Kdy se chopí možnosti, aby zrealizoval svůj plán? Právě tehdy, když je člověk v oslabení. Pokud nás někdo zranil, tehdy toho využívá, aby nás přesvědčil o svých lžích o Bohu i o naší identitě. Touží nás zavřít do vězení, dostat do zajetí, abychom se motali v kruhu našich závislostí a falešných útěch, kde není Bůh, svoboda, láska, ale jenom hřích, vina a hanba a s nimi všechny negativní pocity. **Proto je důležité, a udělejme to v této době postní, vynést falešné útěchy na světlo, vyznat je ve svátosti smíření, požádat o modlitbu a toužit po svobodě. Pamatuji, že vše, co je skryté, je ve tmě. A kde je tma, tam je zmatek a strach, protože nic není vidět.** Dobrá zpověď je prostor, kde se zříkám toho, co mě zotročuje a ničí. Přináší svobodu a bere Nepříteli moc nade mnou.

P. Tadeáš Róbert Spišák, O.Praem.

Najděte v osobní modlitbě kořen falešné útěchy

Často řešíme ovoce, ale zapomínáme na kořeny! Abychom se mohli zbavit falešné útěchy, je potřeba odstranit kořen. A proto kromě svátosti smíření je důležité ho najít a nechat Pána Ježíše, o kterém si Marie Magdalská myslela, že je zahradníkem, a On vlastně i je, protože bez něj nemůžeme udělat nic, aby kořen odpojil od falešné útěchy a napojil na sebe, pravý kmen. Postupovat můžeme následovně:

Najdi si tiché místo a popros Ducha Svatého, aby Ti odhalil tvoji falešnou útěchu.

Ptej se nyní Ducha Svatého na kořen, příčinu této útěchy. Duch Svatý Ti dá poznat konkrétní událost, nebo zkušenost, kdy se Ti nedostalo útěchy (v dětství nebo dospívání) a důsledkem toho bylo hledání jinde.

Odpusť ve jménu Pána Ježíše Krista tomu, kdo ti neposkytl povzbuzení, útěchu atd. (Např. Ve jménu Pána Ježíše odpouštím matce, že mě dala brzy do jeslí, aby pracovala a já jsem byla sama... atd.) Odpuštění otevírá prameny milosti.

Pozvi do této vzpomínky Pána Ježíše a ptej se ho, jaké lži jsi uvěřil/a o Bohu nebo o sobě. A pokud nějakou objevíš, zřekni se jí. (Např. Ve jménu Pána Ježíše se zříkám lži, že Bůh se mnou není nikdy, když ho potřebuji, protože je stejný jako můj táta.)

Pros Ducha Svatého, aby přišel a přinesl Ti útěchu a vše, co ti scházelo.

GENERÁLNÍ KAPITULA ŘÁDU 2018

Rolduc, 22. července 2018. Autem přijíždíme s opatem Jáchymem na Generální kapitulu řádu, která se koná jednou za šest let. Naposledy se uskutečnila v Severní Americe v premonstrátském klášteře v De Pere, stát Wisconsin. Tentokrát se organizuje v malém městečku na německo-holandském pohraničí. Rolduc na holandské straně a Herzogenrath na straně německé je vlastně jakoby jedno městečko odděleno zídou vysokou asi 50 cm, která tvoří státní hranici. Již před vstupem do Evropské unie zde byl domluvený svobodný pohyb občanů obou národností. Přijíždíme do prastarého opatství, které dnes slouží jako hotel pro turisty.

Svatý Norbert, zakladatel našeho řádu, zde pobýval v roce 1117, krátce po založení samotného opatství Ailbertem z Antoiningu z řádu augustiniánských kanovníků. Norbert přichází v době, kdy nově postavený kostel ještě nebyl konsekrován. To se stalo až v roce 1124. Nechává se inspirovat formou života tamějších bratří, aby po jejich vzoru založil v roce 1121 první klášter v údolí Prémontré ve Francii. Na tuto návštěvu sv. Norberta se dodneška vzpomíná

v souvislosti s jedním pavoukem. Pod tamějším kostelem se nachází krypta s vitráží, na které je náš zakladatel dodneška vyobrazen a kde sloužil mši svatou. Tehdy mu do kalicha s již konsekrovaným vínem spadl velký pavouk. Co dělat? Spolknutí jedu by znamenalo jistou smrt, ale má dovolení vyndat pavouka z kalicha a riskovat, že Krev Páně ukápne mimo kalich a svátost bude znesvěcena? Norbert se tedy rozhodl odvážně vypít celý kalich a klečící svěřil celý svůj život Bohu. V tu chvíli hlasitě kýchl a pavouk z něj vyšel nosem ven, a tak byl zachráněn, říká jeho životopis.

Generální kapitulu, která potrvá až do 4. srpna, začínáme mší svatou, kterou celebruje generální opat pocházející původem z opatství Windberg v Německu - Thomas Handgrätinger. Ten se hned na druhý den, jak mu konstituce nařizují, zřídá úřadu, protože naplnil kapitulou určenou dobu, a začíná se diskuze mezi 84 voliteli (opaty a delegáty), kdo se v příštích letech ujme úřadu generálního opata. Kromě volitelů se kapituly účastní i sestry premonstrátky z Doksan, z polského Krakova, z USA, ze Španělska a Nizozemí a také jako pozorovatelé.

vatelé laičtí spolupracovníci, tedy terciáři. Do čela generální kapituly jsou zvoleni tzv. defintoři generální kapituly, kteří předsedají jednotlivým zasedáním a dohlíží na platnost jednotlivých rozhodnutí kapituly. V tajné volbě se jimi stávají opat z amerického opatství DePere Dane Radecki, delegát rakouského opatství Schlägl Severin Lederhilgel, opat francouzského opatství v Mondaye Francois-Marie Humann a opat indického kláštera Jamtara Marcus Champia. Tito čtyři dohlíželi také na platný průběh volby nového generálního opata, kterým byl 24. července zvolen emeritní opat belgického kláštera v Averbode, Jos Wouters. To byl první a hlavní bod zasedání opatů a delegátů ze všech 39 premonstrátských kanonií celého světa.

Program kapituly pak pokračoval schvalováním nových konstitucí a statut našeho řádu. Konstituce popisují to, co je zásadní

v identitě a poslání premonstrátů, týkají se spirituality řádu. Jsou hlavním zákonem řádu. Statuta se týkají praktických záležitostí organizace života klášterů. Schvalování probíhalo několik dní, protože ke každé kapitole probíhala v jazykových skupinách diskuze a bylo možné uvedené kapitoly připomínkovat. Celé shromáždění bylo každý den informováno o názorech jednotlivých jazykových skupin prostřednictvím určeného delegáta. Oficiálním jazykem kapituly byla angličtina. Pro ty, co anglicky nemluvili, byl k dispozici tlumočník, který simultánně překládal průběh celého programu.

Bylo zajímavé každý den potkávat bratry z jiných klášterů a jiných národností. Měli jsme najednou před sebou celou mozaiku pestrého života premonstrátů ve světě. Jejich postoje jsme mohli poznávat skrze ranní zamyšlení a vedení liturgie včetně

kázání, které měl na starosti vždy určený opat z některého opatství, a pak to byli neformální rozhovory, které probíhaly každý den, a zvláště večer v rámci společných rekreací. Zatímco francouzské kláštery spíše tíhnou k monastickému a uzavřenějšímu stylu života, velká část klášterů se věnuje evangelizaci. Jeden večer jsme měli možnost sledovat indický film *Care of foot path 2* o chudých lidech Indie, kterým hodně pomáhají naši bratři premonstráti v indických kláštorech. Někdy bylo samozřejmě možné jasně vnímat kulturní rozdíly mezi evropskými, americkými nebo indickými premonstráty. Norbertovo heslo „být připraven ke každému dobrému dílu“ tak bylo mnohem hmatatelnější.

Nechybělo ani setkání malých kanonií s počtem méně než 15 bratří, kteří společně sdíleli palčivé problémy. Je zajímavé při takovýchto příležitostech sledovat, které národy si rozumí nejvíce. Naše československá cirkárie (jazyková skupina klášterů) si nejvíce rozuměla s rakouskými a maďarskými kláštery, protože jejich historie byla v dávnějších dobách hodně propojená. A co zaujalo jednoho z těch mladších účastníků kapituly? Není zde prostor sdílet vše, ale bylo například důležité slyšet diskuzi na téma nových povolání pro kláštery.

Abychom byli pro mladé lidi atraktivní, je důležité životem odpovédět na otázky: Co hoří, horlí v mém povolání? Co ze mě vyzařuje a co vyzařuje naše komunita? Jsme věrohodní a autentičtí? Proč by se někdo měl stát premonstrátem a vstoupit například do našeho domu? Francouzští premonstráti, kteří, jak bylo zmíněno již výše,

varovali před parokializací (rozložení života kanonie do farností) jednotlivých komunit. Přednáška profesora Paula van Geesta, odborníka na spiritualitu a život sv. Augustina, otce reguly našeho řádu, upozornila na důležitost transparentnosti ve vnitřním životě kanonie i směrem navenek. Holandský premonstrát berouc v potaz celocírkvní situaci poznamenali, že „nadešel čas laiků a pokory kněží“. Německé, české a některé americké kanonie zdůraznily důležitost a přínos laických spolupracovníků terciářů. Na toto téma probíhala diskuze celý jeden den. Opat z kanonie Daylesford v Severní Americe poznamenal, že jediný recept na tento rozdělený svět je naplnění slov Písma: „Podívejte se, jak se milují.“ Za největší přínos autor tohoto skromného článku o kapitule řádu považuje samotné sdílení a setkání člověka s člověkem, premonstráta s premonstrátem. Osobním svědectvím a dialogy bylo možné dotknout se odkazu sv. Norberta a objevit krásu a život Norbertova odkazu. Dá-li Pán, premonstráti se mohou dožít víc než 900 letého výročí od svého založení. Duch Boží totiž neustále vane a oživuje to, co je mrtvé nebo zaprášené.

Toto malé shrnutí zakončíme slovy nového generálního opata Josa Wouterse: „Zákony neřeší, ale vytvářejí problémy. Zákony nemění lidi. Já se můžu změnit a pozvat ke změně lidi kolem sebe. Zákon může pouze ukázat cestu. Duch je ten, který nás vede k naslouchání a ke změně, když jsme otevřeni.“ Podobně jako Albert Schweitzer řekl: „Modlitba nemění svět, ale mění člověka. A takový člověk mění svět!“

P. Tadeáš Róbert Spišák, O.Praem.

VTIPY

Jeden zvlášť aktivní kostelník vyvěsil nad hlavní vchod kostela transparent se slovy: „Obrátte se a věřte evangeliu!“ Bylo to v té diecézi motto celého církevního roku a on chtěl, aby to bylo vidět z dálky a bylo to krásné. Jakmile začala nedělní bohoslužba, hrstka přítomných se divila, proč do kostela skoro nikdo nepřišel. Inu, všichni to nejspíš přečetli, OBRÁTILI SE a šli domů.

Policista zastavuje řidiče a domlouvá mu: „Pane řidiči, už po sedmé Vás zastavuji a říkám Vám, že ztrácíte náklad!“ „A já vám už po sedmé říkám, že na silnici je námraza a já ji posypávám,“ odpovídá řidič.

Přijde chlapík do do-pravního podniku v Praze a žádá si časový lístek. Prodavačka se ho ptá: „Na měsíc?“ Chlapík: „Neeee, jenom tady do Prahy. Vypadám snad jako kosmonaut?“

Není to fér, že jídlo zůstává několik sekund v puse, několik hodin v žaludku a několik měsíců v bocích.

Stalo se, že jeden kněz si po kázání kvůli únavě a horku klimbnul. Po mši za ním přišla jedna starší paní a nadšeně mu říká: „Důstojný pane, Vaše dnešní kázání bylo prostě úžasné. A ta dramatická pomlka na konci...“

Vysvětluje učitel žákům:

„Anonym je člověk, který nechce být poznán... Kdo to tam vzadu vyrušuje?!“

„Prosím... Anonym.“

„Pane řidiči, pil jste?“ ptá se policista. „Ne!“ „Tak řekněte Australopitekus afrikanus.“ „Pil jsem.“

V jednom kněžském semináři proběhla slavnost, při které seděli u jednoho stolu profesorský sbor a rektor. Náhle jim došlo víno. Jeden student na to chtěl hostitele decentně upozornit, a tak ke stolu rektora poslal lísteček se vzkazem: „Pane, už nemají víno!“ Lístek se krátce nato vracel stejnou cestou zpět. Všichni učitelé se nad ním pozastavili a začali se smát. Rektor, který byl dobrým znalcem Písma, připsal na zadní stranu lístečku: „Naplňte džbány vodou!“

Modlitba kardinála Newmana

Drahý Ježíši,
pomáhej mi, ať šířím tvou vůni všude, kam přijdu.
Tvůj Duch a život ať naplní mou duši.
Pronikni celou mou bytost a tak ji ovládni,
aby celý můj život vyzařoval jen tebe.
Sviť skrze mne a buď ve mně tak,
aby každá duše, se kterou se setkám,
mohla pocítit tvou přítomnost v mé duši.
Dovol, aby neviděli mne, ale jen tebe, Ježíši!
Zůstávej se mnou, a já pak začnu zářit, jako záříš ty.
Budu zářit tak, že budu světlem pro druhé.
To světlo, Ježíši, bude zcela od tebe
nic v něm nebude ze mne.
To ty budeš posílat světlo skrze mne druhým
Dej, ať tě chválím tak, jak se ti to nejvíc líbí
tím, že všem kolem sebe budu svítit.
Ať o tobě kážu bez kázání,
ne slovy, ale svým příkladem,
mocnou silou,
vábivým působením toho, co dělám,
jasnou a plnou láskou,
kterou k tobě chovám ve svém srdci.
Amen.